Göteborg Energi

Göteborgs Stad

Informationsunderlag
Datum: 2026-10-22
Diarienummer: 10-2026-1610

Handläggare: Marlene Jessen
Telefon: 031-626272
E-post: marlene.jessen@goteborgenergi.se

Ett stärkt inköpsarbete

Sammanfattning

Göteborg Energi arbetar kontinuerligt med att utveckla inköpsverksamheten för att stärka affärsmässighet, intern kontroll och förmågan att förebygga och hantera risker. Under 2026 har arbetet intensifierats med särskilt fokus på oegentligheter, arbetslivskriminalitet, leverantörsrisker, kontroll och uppföljning samt konkurrensutsättning. Utvecklingsarbetet omfattar bland annat riskbaserade kontrollaktiviteter, arbetsplatskontroller, utvecklade avtalsvillkor, leverantörskontroller och systemstöd. Arbetet framåt fokuserar på att integrera dessa delar i etablerade och återkommande arbetssätt och därigenom skapa en kontinuerlig förbättring av inköpsverksamheten.

Ärendet

Ärendet syftar till att ge styrelsen en samlad bild av Göteborg Energis utvecklingsarbete inom inköpsområdet. Informationen omfattar hur inköpsverksamheten arbetar systematiskt med förbättringar inom bland annat intern kontroll, riskhantering, leverantörsuppföljning, arbetslivskriminalitet och konkurrensutsättning samt vilka utvecklingsområden som prioriteras framåt.

Bakgrund

Göteborg Energi har en inköpsvolym på 7,4 miljarder kr (2025) varav 3,8 miljarder kr avser upphandlingspliktiga entreprenader, varor och tjänster. Göteborg Energi använder ca 1 600 leverantörer och nära 90% av den upphandlingspliktiga inköpsvolymen följer inköpsprocessen med rekvisition – inköpsorder – koppling faktura och inköpsorder. Resterande 10% följs upp varje kvartal av Inköpscontroller. Inköpsverksamheten bedrivs i en föränderlig omvärld där krav på affärsmässighet, intern kontroll och riskhantering kontinuerligt utvecklas. För att möta dessa krav arbetar inköpsavdelningen systematiskt med att utveckla processer, arbetssätt, kompetens och systemstöd.

En viktig del av utvecklingsarbetet är att förebygga och identifiera risker i inköps- och leverantörsledet. Det omfattar bland annat frågor om oegentligheter, arbetslivskriminalitet, leverantörsrisker, konkurrensutsättning, avtalstrohet och dokumentation. I samband med Stadsrevisionens och lekmannarevisorernas granskning av verksamhetsåret 2025 lämnades rekommendationer till Göteborg Energi AB inom flera av dessa områden. Rekommendationerna ligger i linje med det utvecklingsarbete som bedrivs och har bidragit till ytterligare fokus på bland annat intern kontroll, dokumenterade kontrollaktiviteter och leverantörsuppföljning.

Under 2026 har arbetet intensifierats och ett antal utvecklingsinitiativ pågår inom hela inköpsprocessen. Syftet med informationsärendet är att ge styrelsen en samlad bild av hur Göteborg Energi arbetar med att utveckla inköpsverksamheten, var arbetet befinner sig idag och vilka områden som prioriteras framåt.

Nuläge

Utvecklingsarbetet bedrivs inom flera delar av inköpsprocessen och omfattar såväl förebyggande arbete som kontroll och uppföljning.

Under våren har intervjuer och workshops genomförts med representanter från flera delar av verksamheten för att identifiera risker för oegentligheter i inköpsprocessen. Arbetet har resulterat i en samlad riskbild och tre prioriterade utvecklingsområden:

- Jäv och otillbörlig påverkan, med fokus på objektivitet och oberoende i inköp och upphandling.
- Avtalstrohet, beställning och kontroller, med fokus på att inköp genomförs korrekt och enligt gällande avtal och styrande dokument.
- Leverantörsuppföljning och leverantörsrisk, med fokus på att leverantörer och underleverantörer uppfyller ställda krav under hela avtalsperioden.

För respektive område har åtgärdsteam tillsatts som arbetar med att analysera behov samt ta fram och implementera prioriterade åtgärder.

Parallellt pågår och har genomförts flera konkreta utvecklingsaktiviteter:

Kontroll och uppföljning
För att skapa systematik och kontinuitet har avdelningen samlat återkommande kontrollaktiviteter i ett årshjul. Arbetssätten för respektive aktivitet har även formaliserats i ett styrande dokument som tydliggör hur kontrollerna ska genomföras och följas upp. Kontrollerna omfattar bland annat följsamhet till inköpsprocessen samt att inköp över 100 000 kronor har tilldelningsbeslut.

Rutinen för ramavtalsuppföljning har också kompletterats med riskbaserat urval av avtal, stickprov av fakturor och uppföljning av underleverantörer. Vidare har även avtalsuppföljningsagendan uppdaterats med ett område som rör uppföljning av underleverantörer samt dialog med leverantör kring risker kopplade till avtal, leverans eller leverantör som identifierats av Göteborg Energi eller leverantör.

Sund konkurrens
Göteborg Energi deltar i Göteborgs Stads nätverk för sund konkurrens. Under året har två arbetsplatskontroller genomförts med stöd av stadens leverantör för arbetsplatskontroller. Kontrollerna har gett värdefulla underlag för fortsatt dialog med leverantörer och samtidigt tydliggjort behovet av starkare avtalsmässiga möjligheter att agera vid avvikelser.

Mot denna bakgrund pågår en översyn av avtalsvillkor avseende bland annat sanktioner, viten och anlitande av underleverantörer. Förslag till reviderade villkor har tagits fram och förankrats i gemensamma arbetsgrupper, där innehåll och formuleringar har bearbetats för att säkerställa tydliga och ändamålsenliga krav. Arbetet utgår från Göteborgs Stads gemensamma byggprocess (GBP). De uppdaterade avtalsvillkor införs successivt i kommande upphandlingar och ska senast vid årsskiftet 2026/2027 vara implementerade i samtliga relevanta avtalsmallar.

Systemstöd och leverantörsrisk
Inköpsavdelningen arbetar med införandet av Göteborgs Stads systemlösning för upphandling, leverantörs- och avtalshantering, ULA. Samtidigt utvärderas ytterligare stöd för en mer systematisk leverantörsuppföljning, med hjälp av Stratsys modul för due diligence. Modulen är ett riskbaserat verktyg som syftar till att delvis automatisera och systematisera leverantörsuppföljning och riskhantering i leverantörskedjan. Under hösten genomförs en workshop för att fördjupa utvärderingen av hur verktyget kan stödja Göteborg Energis arbete.

Inköpsavdelningen har även fått tillgång till Creditsafe KYC. Tjänsten möjliggör bland annat screening av leverantörer mot PEP- och sanktionslistor samt kontroll av ägarförhållanden, företrädare och verklig huvudman. Nästa steg är att utveckla ett standardiserat arbetssätt för vilka kontroller som ska genomföras, när de ska genomföras samt hur resultaten ska bedömas, dokumenteras och följas upp. Creditsafe KYC kompletterar den befintliga ekonomiska kontrollen av avtalsleverantörer som genomförs av inköparen i den ordinarie upphandlingsprocessen.

Med dessa systemstöd stärker vi möjligheten till kontroll både inför upphandling och under avtalstid.

Dokumentationsplikt vid köp utanför avtal över 100 000kr
I enlighet med Göteborg Energis direktupphandlingsprocess ska köp utanför avtal som överstiger 100 000 kr konkurrensutsättas och dokumenteras genom ett tilldelningsbeslut. Gränsen innebär ett avsteg från stadens riktlinje, enligt vilken dokumentationsplikten gäller från 50 000 kr. Avsteget beslutades av Göteborg Energis styrelse 2021 i syfte att säkerställa en effektiv och samtidigt säker process. Bedömningen var då att en dokumentationsplikt från 50 000 kr skulle medföra en administrativ belastning som inte stod i proportion till nyttan och därför inte var praktiskt tillämpbar för Göteborg Energi.

Efter 2021 har staden uppdaterat riktlinjer för inköp och upphandling och numera ska motsvarande avsteg beslutas av Kommunstyrelsen. Revisorerna efterfrågar ett ställningstagande från Göteborg Energi i frågan. Under 2025 genomförde Göteborg Energi AB och Göteborg Energi Nät AB sammanlagt 392 direktupphandlingar på belopp mellan 50 000 och 100 000 kr. Dessa uppgick till en total inköpsvolym om 27,9 miljoner kr, motsvarande 0,5% av bolagens totala inköpsvolym på 5 747 miljoner kr. Mot denna bakgrund, samt med hänsyn till att Göteborg Energis beloppsgräns på 100 000 kronor ligger i linje med när krav på dokumentationsplikt inträder enligt LUF (lag om upphandling inom försörjningssektorerna), avser Inköpsavdelningen att ta ärendet vidare till Kommunstyrelsen för godkännande av avsteget i enlighet med stadens gällande riktlinjer.

Konkurrensutsättning och marknadsanalys
Arbetet med att stärka dokumentation och konkurrensutsättning omfattar även situationer där det bedöms att endast en leverantör kan tillgodose behovet. För att säkerställa en enhetlig, objektiv och dokumenterad bedömning utvecklas arbetssätt och beslutsunderlag för dessa situationer.

Ett standardiserat frågebatteri tas fram som stöd för beställare och som underlag för en dokumenterad marknadsundersökning. Befintliga mallar och beslutsunderlag kopplade till tillämpningen av 6 kap. 7 § LUF ses samtidigt över i samråd med upphandlingsjurist. Arbetet kompletteras med kompetenshöjande insatser för inköpsorganisationen och utvecklade arbetssätt för marknadsanalys och marknadsdialog, exempelvis genom RFI när konkurrenssituationen behöver verifieras.

Cybersäkerhetslagen- säkerhet i leveranskedjan
I nära samarbete med Infosäkerhet arbetar inköpsavdelningen för att säkerställa att Göteborg Energis leverantörer och leveranskedjor uppfyller de cybersäkerhetskrav som följer av NIS2. Säkerhetskrav behöver integreras tydligare i upphandling, avtal, leverantörsbedömning och uppföljning. Det hjälper Göteborg Energi att minska leverantörsrelaterade cyberrisker och skapa en mer robust och säker leveranskedja.

Framtid

Det fortsatta arbetet fokuserar på att omsätta identifierade risker och framtagna åtgärder i etablerade och återkommande arbetssätt.

Fokus framåt ligger bland annat på att implementera utvecklade avtalsvillkor, fortsätta utveckla den riskbaserade leverantörsuppföljningen och arbetsplatskontrollerna samt etablera ett standardiserat arbetssätt för leverantörskontroller och KYC. Parallellt fortsätter implementeringen av ULA och utvärderingen av kompletterande systemstöd för att skapa bättre förutsättningar för en systematisk och effektiv uppföljning.

Arbetet med konkurrensutsättning, marknadsanalys och dokumentation fortsätter genom utvecklade arbetssätt och beslutsunderlag samt kompetenshöjande insatser. Åtgärdsteamen fortsätter samtidigt arbetet inom de prioriterade riskområdena och följer upp effekten av genomförda åtgärder.

Med de pågående förbättringarna på plats skapas förutsättning för en kontinuerlig förbättringscykel. Risker och erfarenheter från kontroller och uppföljningar omsätts i förbättrade arbetssätt, och där effekten av genomförda åtgärder i sin tur följs upp. På så sätt blir utvecklingsarbetet en integrerad del av den ordinarie verksamheten och bidrar till att stärka såväl den interna kontrollen som inköpsverksamhetens affärsmässighet och förmåga att förebygga och hantera risker.

Göteborg som ovan

Per-Anders Gustafsson